

# Een keuzeformulier maken

## Inleiding

Voordat leerlingen op het Zermelo Portal een keuzeformulier kunnen invullen, moeten de keuzeformulieren gemaakt worden. Een keuzeformulier bestaat uit verschillende stappen. Per stap bepaalt u welke profielen, sectoren, verplichte- of keuzevakken beschikbaar zijn. Aan de stappen kunt u eventueel nog bepaalde voorwaarden hangen.

U kunt [hier](#) een filmpje bekijken.

Heeft u na het lezen van deze pagina nog moeite met bepaalde zaken die u niet goed in uw keuzeformulier verwerkt krijgt? Kijk dan eens bij de [tutorials](#).



Instructievideo keuzeformulier maken



### Op deze pagina

- [Inleiding](#)
- [\(Keuze\)vakken en pakketdelen](#)
- [Een nieuw keuzeformulier toevoegen](#)
- [Een sjabloon maken](#)
- [Een keuzeformulier bewerken](#)
  - [Een stap toevoegen](#)
  - [Wanneer tonen? Ingangseisen.](#)
  - [Keuzes toevoegen](#)
  - [De volgorde van het keuzeformulier \(min-max en verplicht\)](#)
  - [De volgorde van het keuzeformulier \(splitser\)](#)
  - [Extra voorwaarden toevoegen](#)

### Zie ook:

- [Kijk- en bewerkrechten](#)
- [Volgend schooljaar met pakketkeuzes in het portal](#)
- [Tutorial Gym en Ath in 1 formulier](#)
- [Tutorial 2x keuze frans /duits](#)
- [Tutorial Kunst-Algemeen toevoegen](#)
- [Veel gestelde vragen](#)

### De caan

U leert de keuzeformulier in te richten en de keuzepakketten van leerlingen te onderhouden.	<b>Leiden</b> <i>12-9-2019</i> 8 van 8 plaatsen beschikbaar
	<b>Deventer</b> <i>3-12-2019</i> 8 van 8 plaatsen beschikbaar
	<b>Waalre</b> <i>9-12-2019</i> 8 van 8 plaatsen beschikbaar

richtingen en de keuzepakketten van leerlingen te onderhouden.

[Informatie en inschrijven](#)

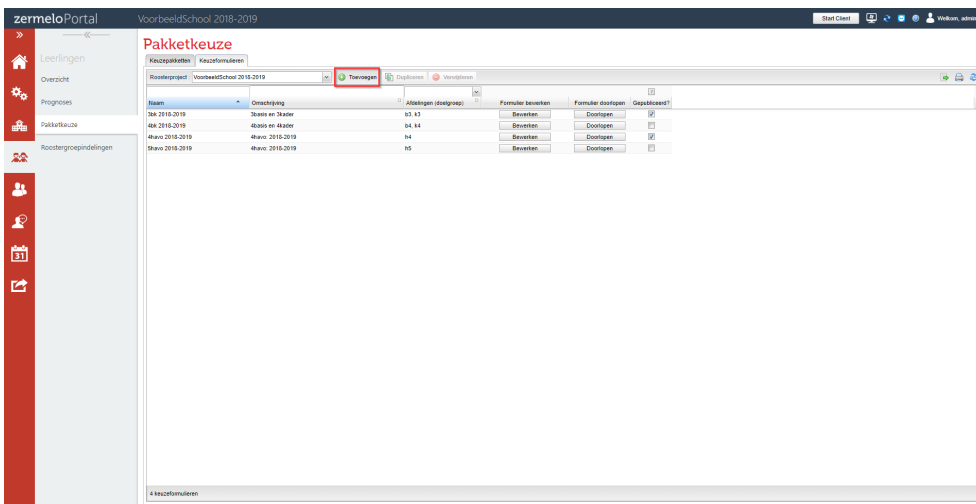
## (Keuze)vakken en pakketdelen

Voordat u aan de slag kunt gaan met het keuzeformulier, is het van belang dat er (keuze)vakken en pakketdelen in het portal zijn ingericht. De applicatiebeheerder van het portal heeft hier de juiste rechten voor. Zie ook [Pakketdelen toevoegen](#)

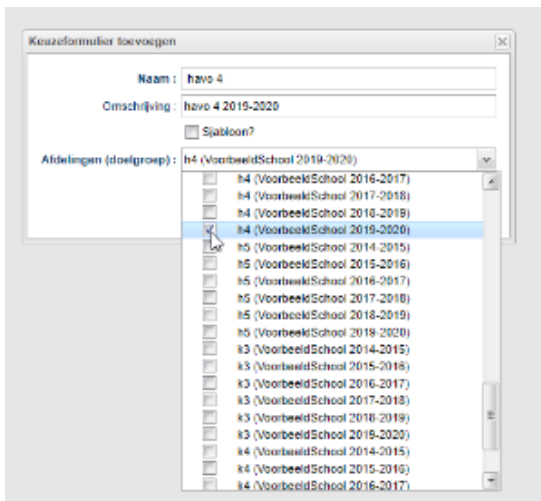
**i** Leerlingen kunnen pas een keuzeformulier invullen als zij een afdelingsdeelname op de desbetreffende afdeling hebben. De afdelingsdeelnames regelt u via de [prognoses](#).

## Een nieuw keuzeformulier toevoegen

Als de pakketdelen correct zijn en alle keuzes zijn gemaakt, dan kan er een nieuw keuzeformulier worden aangemaakt. Ook gaan we meteen aangeven voor welke doelgroep (afdeling) dit formulier geldt.



- Ga naar Leerlingen > Pakketkeuze > Keuzeformulieren.
- Klik op de knop **<Toevoegen>** bovenaan in het scherm. Er opent een tussenscherm 'Keuzeformulier toevoegen'.
- Vul de naam en eventueel een omschrijving van dit keuzeformulier in.
- Klik op het drop-down-menu in de regel Afdelingen (doelgroepen) en vink de juiste afdeling of afdelingen aan. U kunt dit op ieder later moment ook nog wijzigen.
- Plaats nog geen vinkje bij Gepubliceerd (dat gebeurt pas als het formulier gereed is)
- Klik op de knop **<Toevoegen>** om het keuzeformulier aan te maken en dit scherm te sluiten.



**i** Let op: u dient bij *Doelgroep* de afdeling(en) aan te vinken waar leerlingen *naar toe* gaan in het volgende schooljaar, dus *niet* de afdeling(en) waar leerlingen nu in zitten!

## Een sjabloon maken

Het is ook mogelijk om van een keuzeformulier een zogenaamd sjabloon te maken. Dit kan handig zijn als u wilt dat alle decanen in het portal van uw school dit keuzeformulier kunnen dupliceren en voor hun eigen afdelingen kunnen bewerken en gebruiken. Dit betekent dat dit keuzeformulier niet aan een afdeling wordt gekoppeld.

Als u een nieuw keuzeformulier maakt, dan kunt u een vinkje zetten bij 'Sjabloon?'

Als u al een keuzeformulier heeft aangemaakt, kunt u daar een sjabloon van maken door de afdeling te ontkoppelen. Dat doet u door dubbel te klikken op de regel van het keuzeformulier en via het drop-down menu de afdeling(en) te verwijderen.

## Pakketkeuze

## Een keuzeformulier bewerken

Als het keuzeformulier is aangemaakt, dan kan het ingericht worden. Om een keuzeformulier in te richten, of te bewerken klik u op **<Bewerken>**.

De opzet van een keuzeformulier is als volgt:

- Aan de linkerkant van het scherm komen alle stappen te staan.
- Rechts bovenin kunnen de keuzes (vakken, opleidingen, profielen) worden toegevoegd waar een leerling uit kan kiezen.
- Rechtsonder in het scherm ziet u eventueel extra voorwaarden staan.

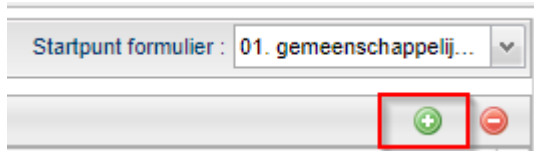
## Een stap toevoegen

U maakt een keuzeformulier door een aantal stappen toe te voegen. Er bestaan in het portal verschillende type stappen:

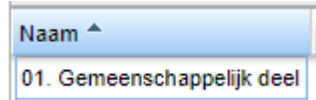
- **Splitser:** Bij een splitser bepaalt de optie die een leerling kiest, de vervolgstap die gemaakt gaat worden. U kunt hierbij denken aan de keuze voor het profiel, of de sector. Leerlingen die bijvoorbeeld kiezen voor Economie en Maatschappij krijgen daarna andere keuzes, dan leerlingen die kiezen voor Natuur en Techniek. Bij het type splitser kan de leerling altijd maar één optie kiezen.
- **Min-max:** Bij een stap waarbij de leerling een aantal opties mag kiezen en dit geen invloed heeft op de volgende keuze, kiest u voor het type min-max. Welke opties de leerling ook kiest in deze stap, de volgende keuze is voor iedere leerling dezelfde. Een voorbeeld hiervan is de keuze voor het vrije deel. Bij een keuze van het type min-max bepaalt u dus hoeveel opties een leerling mag kiezen.
- **Verplicht:** Dit keuzetype doet hetzelfde als het type min-max, met het verschil dat alle opties die u heeft geselecteerd voor iedere leerling verplicht zijn. Hierbij kunt u denken aan het gemeenschappelijk deel of aan de verplichte profiel- of sectorvakken.

Om een stap aan het keuzeformulier toe te voegen doet u het volgende:

- Klik op het groene plusje om een nieuwe stap toe te voegen.



- Typ de naam van de stap in. Deze naam gebruikt u om voor uzelf deze stap te kunnen herkennen. De naam wordt ook getoond bij het invullen van het keuzeformulier. Voorbeeld:



- In de kolom **Wanneer tonen** is het mogelijk om een extra voorwaarde in te stellen voor een stap. Zie hieronder de paragraaf [Wanneer tonen?](#) voor meer informatie.
- Klik op het drop-down-menu in de kolom **Label** en kies het gewenste label.
- Klik op het drop-down-menu onder **Type** en kies het gewenste type voor deze stap.
- Als u heeft gekozen voor type min-max, vult u onder **Min** het aantal opties in dat een leerling minimaal moet kiezen. Onder **Max** vult u het aantal opties in dat een leerling maximaal mag kiezen (dit kan hetzelfde getal zijn).
- Eventueel vult u een toelichting in in de laatste kolom, die de leerling te zien krijgt bij het invullen van het formulier.

## ✔ Laat de naam voorafgaan door een nummer

Om voor uzelf de keuzestructuur van uw keuzeformulier overzichtelijk te houden, kunt u ervoor kiezen om de namen van de keuzes te laten starten met een volgnummer. In de praktijk blijkt dat dit een goed hulpmiddel is om het overzicht te bewaren. Na een splitser kunt u de verschillende stappen bijvoorbeeld aanduiden met 3a, 3b, 3c, en 3d.

## ✔ Stap dupliceren

Het is mogelijk om een stap te dupliceren. Dit doet u door een stap te selecteren en op de dupliceren knop te drukken. Alle velden, behalve de kolom volgende stap, worden gekopieerd.

Stappen									
Naam ^	Wanneer tonen?		Volgende stap	Label	Type	Min	Max	Cumulat...	Toelichting
00. Tweetalig?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	01. a gemeenschappelijk deel		min-max	1	1	<input type="checkbox"/>	
01.a gemeenschappelijk deel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	01b. gemeenschappelijk de...	gem	verplicht			<input type="checkbox"/>	

## Wanneer tonen? Ingangseisen.

Het is mogelijk om aan een stap een voorwaarde toe te voegen. Dit is als het ware een ingangseis. Hiermee maakt u het mogelijk om stappen onzichtbaar te maken voor leerlingen die in een vorige stap een bepaalde keuze hebben gemaakt. Het voordeel hiervan is dat leerlingen niet onnodig geconfronteerd worden met een stap in het keuzeformulier die niet voor hun van toepassing is. Er zijn verschillende soorten voorwaarden:

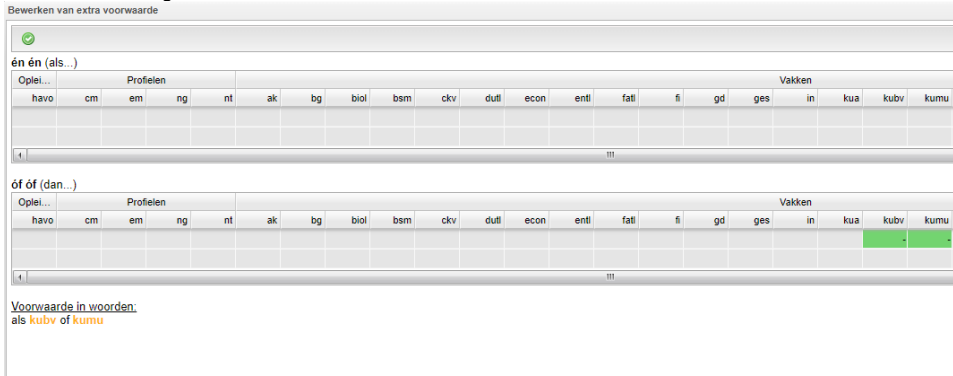
- 'Als...', of: voorbeeld: **als** leerlingen kubv (kunst beeldende vorming) **of** kumu (kunst muziek) hebben gekozen, moeten ze de stap zien waarin staat dat kua (kunst algemeen) een verplicht vak is.
- 'Als': voorbeeld: in havo 5 kunnen leerlingen kiezen voor 'tto' (tweetalig onderwijs). **Als** je kiest voor 'tto', dan krijg een stap met daarin andere verplichte vakken in het gemeenschappelijk deel.

In onderstaand voorbeeld moeten leerlingen die 'kubv' of 'kumu' hebben gekozen, een stap zien waarin staat dat 'kua' een verplicht vak is.

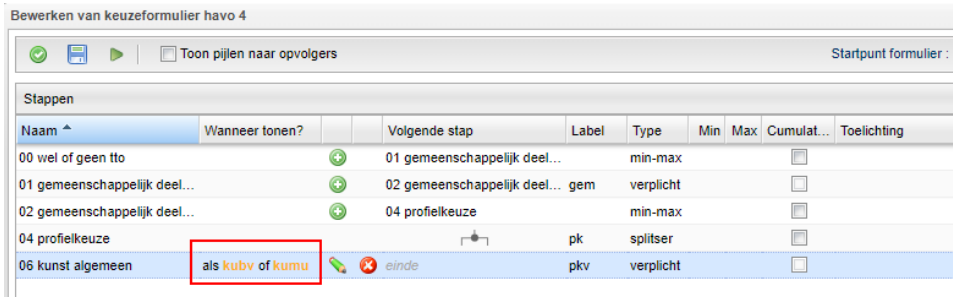
- Klik op het plusje in de regel van de stap waar u een voorwaarde aan wilt toevoegen.



- U kunt eerst aangeven of een vak wel, of juist niet gekozen moet zijn. Bedenk eerst goed of u een én, én voorwaarde wilt aanmaken, of een 'of, óf'. In het geval van ons voorbeeld kiezen we voor 'of, óf'.



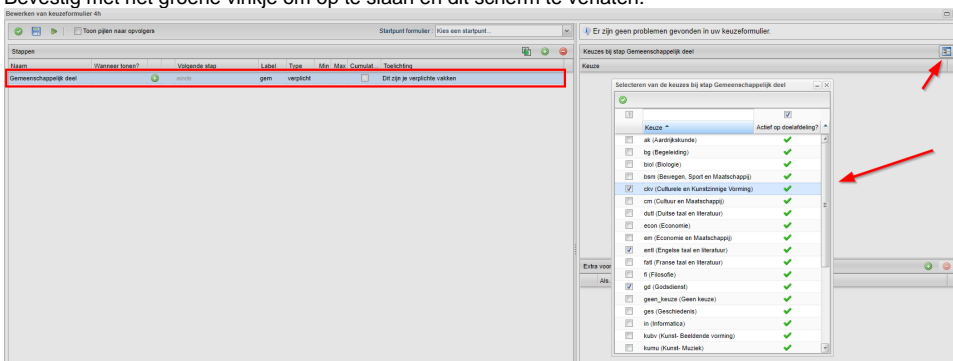
- Onderin ziet u de tekstuele vertaling. De voorwaarde die we nu hebben aangemaakt is: Deze stap krijgt een leerling alleen te zien als hij of zij óf kubv heeft, óf kumu.
- In het keuzeformulier ziet dit er zo uit:



## Keuzes toevoegen

Bij iedere stap horen een aantal keuzes (al dan niet verplicht!). Deze keuzes bestaan uit vakken, profielen of opleidingen:

- Selecteer de desbetreffende stap.
- Klik op het knopje rechtsboven in het scherm 'Selecteren van de keuzes bij deze stap'
- Zoek de desbetreffende keuzes op door in het zoekveld te typen. Er wordt gezocht op zowel vakafkorting als de gehele naam van het vak. Vink vervolgens de desbetreffende keuze(s) aan.
- Bevestig met het groene vinkje om op te slaan en dit scherm te verlaten.



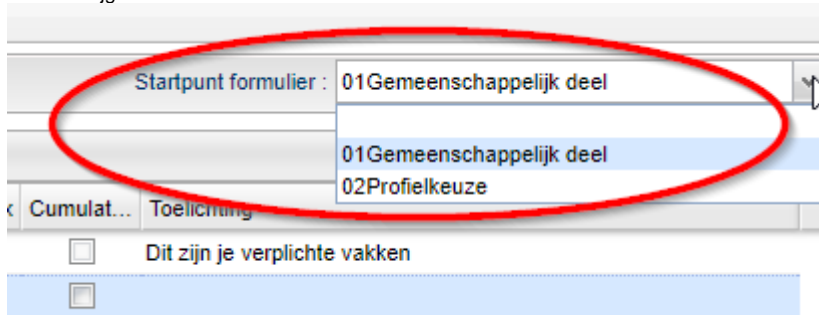
### ! Belangrijk

Ziet u een keuzeregule in dit scherm die rood oplicht? Dat betekent dat er een keuze is opgegeven, die niet aan één van de aan het keuzeformulier gekoppelde afdelingen gekoppeld is. U kunt dat oplossen via **Onderwijs > Keuze-aanbod**. U ziet daar de betreffende keuzes al rood oplichten. Als u daar op een rode keuze klikt, wordt deze groen en is de betreffende keuze aan de afdeling gekoppeld.

## De volgorde van het keuzeformulier (min-max en verplicht)

U dient te bepalen wat het startpunt is, zodat de leerling een logische volgorde krijgt voorgeschoteld.

1. Klik bovenin het linkerscherf op het drop-down-menu bij **Startpunt formulier**. Kies de stap die alle leerlingen als eerste voorgelegd moeten krijgen



2. Selecteer in het linkerscherf de eerste stap van het type min-max of verplicht.
3. Dubbelklik in de kolom **Volgende stap** en selecteer de volgende stap

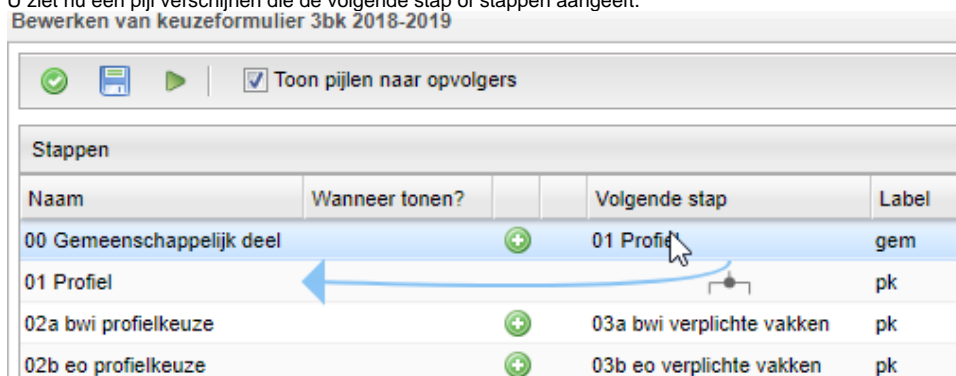


## De volgorde van het keuzeformulier (splitser)

1. Selecteer in het linkerscherf een stap van het type splitser.
2. Ga naar het scherm **Keuzes** en dubbelklik in de kolom **Volgende stap**.
3. Klik op het drop-down-menu in de kolom *Volgende stap* en selecteer wat de volgende stap moet zijn voor een leerling die deze optie kiest.
4. Herhaal de stappen 2 en 3 voor de overige opties die bij deze stap in beeld staan.

Via de menu optie 'Toon pijlen naar opvolgers' kunt u per stap visueel maken wat de opvolger van een stap is:

- Vink de menu optie 'Toon pijlen naar opvolgers' aan.
- Ga met de muis op een stap staan.
- U ziet nu een pijl verschijnen die de volgende stap of stappen aangeeft.



### Tip

Zoals we hierboven beschreven hebben, kunt u eerst alle stappen aanmaken, daarna aan iedere stap de juiste opties toevoegen, en daarna de volgorde van de stappen vastleggen. U kunt deze handelingen ook door elkaar heen uitvoeren, als dat uw voorkeur heeft. Zo kunt u beginnen met de eerste stap, daaraan de juiste opties toevoegen, aangeven dat die stap het startpunt van het keuzeformulier is, en daarna verder gaan met de volgende stap. Uiteindelijk moet u alle stappen hebben aangemaakt, maar in welke volgorde u dit doet heeft geen invloed op het eindresultaat.

## Extra voorwaarden toevoegen

Het systeem is op zo'n manier opgebouwd, dat het niet snel nodig zal zijn om extra voorwaarden aan een formulier toe te voegen. Uiteraard bieden we u wel de mogelijkheid om dit te doen.

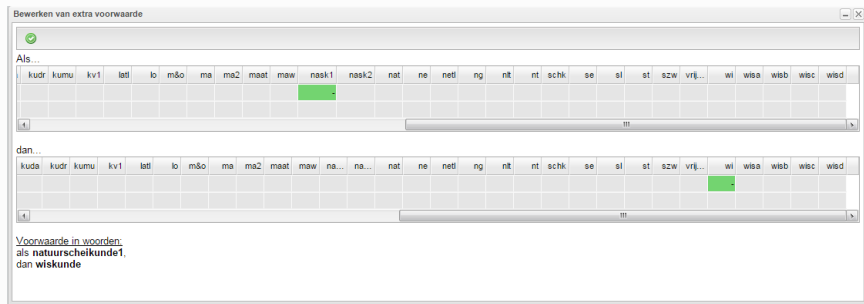
Extra voorwaarden zijn voorwaarden waaraan ieder keuzepakket moet voldoen om geldig te zijn. Een voorbeeld is de voorwaarde dat een leerling die natuurkunde wil kiezen, ook wiskunde moet hebben gekozen. Een extra voorwaarde is opgebouwd met Als (een optie), dan (een optie). Als zin zou dit zijn: "Als de leerling <vakken in het bovenste stuk> wil kiezen dan moet hij of zij ook <vakken in het onderste stuk> hebben gekozen of later nog kiezen".

- Klik in het rechterscherm op het **plusje** naast *Extra voorwaarden*.
- Het scherm 'Bewerken van extra voorwaarde' verschijnt. U ziet hier alle opties (keuzevakken) in de kolommen staan.
- Zowel in de tabel bij **Als...** als in de tabel bij **dan...** klikt u in de bovenste regel onder een optie voor een groen vlakje, en in de onderste regel onder een optie voor een rood vlakje. Groen wil zeggen dat een optie wél gekozen moet zijn, rood wil zeggen dat een optie niet gekozen mag zijn.
- Na het aanklikken van een groen of rood vlakje, kunt u een pakketdeel aan het vlakje toevoegen. Dit doet u door met de rechtermuisknop op het vlakje te klikken en een pakketdeel te selecteren. U zegt daarmee niet alleen iets over een vak dat gekozen moet worden (of niet gekozen mag worden), maar ook nog in welk pakketdeel dat gekozen moet worden of juist niet gekozen mag worden. Doe dit alleen als u dit nodig heeft om de juiste voorwaarde te creëren, in veel gevallen is het niet nodig om een pakketdeel aan te geven.
- Controleer onderin het scherm of daar in woorden staat wat u bedoelt. Dit betekent dat u de voorwaarde juist heeft ingevuld.

## Voorbeelden

Ons eerste voorbeeld is de voorwaarde dat een leerling die natuurkunde wil kiezen, ook wiskunde gekozen moet hebben.

Klik bij **Als...** in de bovenste regel onder natuurkunde, en bij **dan...** in de bovenste regel onder wiskunde. In beide gevallen komt er een groen vlakje te staan. U ziet nu onderin het scherm bij **Voorwaarde in woorden** staan: als natuurkunde, dan wiskunde.



Een tweede voorbeeld is de voorwaarde dat een leerling die kudr (kunst drama) heeft gekozen, geen kumu (kunst muziek) mag kiezen.

Klik bij **Als...** in de bovenste regel onder kudr, en bij **dan...** in de onderste regel onder kumu. Nu verschijnt er onder kudr een groen vlakje, en onder kumu een rood vlakje. U ziet nu onderin het scherm bij **Voorwaarde in woorden** staan: als kudr, dan geen kumu.



Het is ook mogelijk om bij Als... en/of bij dan...meerdere opties een groen of rood vlakje te geven. Met twee rode vlakjes kunt u een verbod op een combinatie van twee vakken maken. Let goed op of er in woorden staat wat u bedoelt met een voorwaarde!

## Belangrijk

Het portal controleert pas of een keuzepakket aan de extra voorwaarden van het keuzeformulier voldoet als het gehele keuzeformulier doorlopen is (en dus het hele keuzepakket ingevuld is). Dit geldt ook als u een pakketdeel aan de keuzevakken in een extra voorwaarde heeft gehangen! Het systeem blokkeert dus geen keuzevakken tijdens het invullen van het formulier. Hierop is wel een uitzondering gemaakt, namelijk een verbod op een combinatie van twee vakken (bijvoorbeeld wiskunde A en wiskunde C), dit verbod is namelijk ook van het type 'Als een vak gekozen is, dan mag een ander vak niet gekozen worden'.

U heeft nu een keuzeformulier gemaakt. Door dit scherm met het groene vinkje te verlaten, slaat u het op en komt u terug in het scherm **Pakketkeuze > Keuzeformulieren** in het Zermelo Portal. Het keuzeformulier is nu nog niet zichtbaar voor leerlingen. Voordat we het gaan publiceren is het belangrijk om het keuzeformulier eerst goed te controleren. Hoe u dat doet leggen we uit op de volgende pagina, [Een keuzeformulier controleren](#).